

Sygn. akt III AUa 440/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Lucyna Ramlo
Sędziowie:	SSA Małgorzata Gerszewska SSO del. Maria Ołtarzewska (spr.)
Protokolant:	stażysta Katarzyna Kręska

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2015 r. w Gdańsku

sprawy G. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek apelacji G. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 grudnia 2014 r.,
sygn. akt VI U 1941/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 440/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 09 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ponownego ustalenia kapitału początkowego G. D. poprzez doliczenie do stażu ubezpieczeniowego okresu niewykonywania pracy po odbyciu zasadniczej służby wojskowej wskazując, że okres ten nie jest wymieniony ani jako składkowy, ani jako okres nieskładkowy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony zaskarżając tą decyzję w całości i domagając się zaliczenia okresu niewykonywania pracy po odbyciu zasadniczej służby wojskowej od dnia 06 listopada 1981 r. do dnia 03 grudnia 1981 r. do okresów nieskładkowych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2014 r. w sprawie VI U 1941/14 Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

G. D. decyzją z dnia 31 marca 2004 r. ustalono wysokość kapitału początkowego przyjmując do okresów składkowych 24 lata, 4 miesiące i do okresów nieskładkowych 7 miesięcy przy podstawie wymiaru kapitału ustalonego na kwotę 1.205,87 zł. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniósł 125.356,11 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględniono okresu od dnia 06 listopada 1981 roku do dnia 03 grudnia 1981 r., gdyż zdaniem organu rentowego przebywał wówczas na urlopie bezpłatnym. Decyzja stała się ostateczna. Następnie ubezpieczony złożył kolejny wniosek w dniu 02 czerwca 2014 r. wnosząc o zaliczenie okresu od dnia 06 listopada 1981 r. do dnia 03 grudnia 1981 r., gdy zakończył odbywanie zasadniczej służby wojskowej, a nie podjął jeszcze pracy w swoim zakładzie pracy. Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił zaliczenia tego okresu do stażu ubezpieczeniowego.

Sąd Okręgowy zważył, że okolicznością sporną jest zatem 30 dniowy okres pracy pomiędzy zwolnieniem z odbywania zasadniczej służby wojskowej, a podjęciem przez niego pracy po powrocie.

Przepisami regulującymi kwestię zaliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej do uprawnień pracowniczych w okresie wskazanym przez ubezpieczonego są przepisy ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (jedn. tekst Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 ze zm.).

W myśl art. 106 ust 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony R.P. zakład pracy, który zatrudniał pracownika w dniu powołania do zasadniczej lub okresowej służby wojskowej, obowiązany był zatrudnić go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszeregowania osobistego, jeżeli pracownik najpóźniej w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby zgłosił swój powrót do pracy. Niezachowanie tego terminu powodowało rozwiązanie stosunku pracy z mocy prawa, chyba że nastąpiło z przyczyn od pracownika niezależnych.

Natomiast zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony R.P. czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby.

Wykładnia gramatyczna powołanych przepisów nie nasuwa wątpliwości, że okres odbytej służby wojskowej przez pracownika zatrudnionego poprzednio w szczególnych warunkach pracy, który po zakończeniu tej służby zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia, traktuje się tak samo jak wykonywanie takiej pracy. Natomiast trzydziestodniowy okres, w jakim pracownik ma zgłosić powrót do pracy, nie jest ani okresem służby wojskowej, ani okresem pracy i mając charakter gwarancyjny (jego zachowanie gwarantuje ponowne zatrudnienie) nie podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia.

Taki właśnie pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 lutego 2012 r. w sprawie II UK 125/11 i Sąd I instancji w pełni podzielił zawartą w jego uzasadnieniu argumentację.

Sąd ten wskazał, że z uzasadnienia powyższego wyroku wprost wynika, iż trzydziestodniowy okres pracy pomiędzy zakończeniem służby wojskowej nie jest ani okresem służby wojskowej, ani okresem pracy i w związku z tym nie podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia. Nie jest to jednak ani okres urlopu bezpłatnego jak twierdził organ rentowy, ani w ogóle okres urlopu pracowniczego, okres ten także nie jest przecież wymieniony ani w art. 6, ani w art. 7 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U z 2015 r., poz. 748), wyszczególniających w sposób precyzyjny, które okresy pracy należy zaliczyć do okresów składkowych (art. 6 ustawy emerytalnej), a które do okresów nieskładkowych (art. 7 ustawy emerytalnej).

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdził, że nie jest możliwe zaliczenie 30 dniowego okresu pracy pomiędzy zakończeniem odbywania służby wojskowej, a początkiem pracy do okresów: składkowych, nieskładkowych, czy uzupełniających.

W związku z powyższym, w myśl art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd ten orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł G. D. zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 44, poz. 220 ze zm.) poprzez ich niezastosowanie i nie zaliczenie do okresów składkowych albo nieskładkowych skarżącego, czasu kiedy po zgłoszeniu gotowości do pracy oczekiwał on podjęcia pracy po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej, a przed podjęciem pracy u tego samego pracodawcy, co przed skierowaniem do służby wojskowej - co skutkowało odmową ponownego przeliczenia przez organ ZUS kapitału początkowego skarżącego;

2) naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 227 k.p.c. i art. 233 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 473 § 1 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie i brak analizy i oceny w treści uzasadnienia skarżonego wyroku okoliczności istotnej dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania, a mianowicie tego, że skarżący po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej zgłosił się następnego dnia do swojego dotychczasowego pracodawcy i oświadczył, iż jest gotów podjąć natychmiast pracę,

w razie nieuwzględnienia powyższych zarzutów, zarzucił skarżonemu wyrokowi:

3) niezgodność ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd z materiałem dowodowym zebrany w sprawie poprzez błędne przyjęcie, iż G. D. po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej nie zgłosił gotowości do podjęcia pracy u dotychczasowego pracodawcy i nie oczekiwał na podjęcie tejże pracy, podczas gdy przeczą temu zeznania skarżącego w treści, których wskazał on na rozprawie, iż po powrocie z zasadniczej służby wojskowej niezwłocznie zgłosił się do swojego dotychczasowego pracodawcy w celu wskazania, iż pozostaje w gotowości do podjęcia pracy.

W uzasadnieniu apelacji skarżący dokonał streszczenia postępowania sądowego pierwszoinstancyjnego w niniejszej sprawie oraz obszernie argumentował podniesione zarzuty i twierdzenia.

W konkluzji apelacji skarżący wnosił o:

1) uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji ZUS Oddziału w B. z dnia 09 czerwca 2014 r. (nr (...) -2003) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi ZUS, ewentualnie

2) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie w całości odwołania wniesionego przez skarżącego od decyzji ZUS Oddziału w B. z dnia 09 czerwca 2014 r. (nr (...) -2003);

3) zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego kosztów procesu za obydwie instancje według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego udzielonego przez adwokata według obowiązujących norm w podwójnej wysokości stawki minimalnej - powiększonego o aktualnie obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług.

Pismem procesowym z dnia 31 marca 2015 r., w uzupełnieniu braków formalnych apelacji, G. D. podał kwotę 1027,38 zł jako wartość przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja G. D. nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleciem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Odnosząc się na wstępie do zarzutu naruszenia prawa procesowego, a w szczególności art. 227 k.p.c. wskazać należy, że przepis ten samodzielnie nie może być przedmiotem naruszenia sądu, ponieważ nie jest on źródłem obowiązków, ani uprawnień jurysdykcyjnych, lecz określa jedynie wolę ustawodawcy ograniczenia faktów, które mogą być przedmiotem dowodu w postępowaniu cywilnym. Naruszenie tego przepisu powinno się zatem łączyć z naruszeniem art. 217 § 3 k.p.c. poprzez pominięcie określonego dowodu w wyniku wadliwej oceny, że nie jest on istotny dla rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto twierdzenie, iż art. 227 k.p.c. został naruszony przez sąd rozpoznający sprawę ma rację bytu tylko w sytuacji, gdy wykazane zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności niemające istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła mieć wpływ na wynik sprawy, bądź gdy sąd odmówił przeprowadzenia dowodu na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, wadliwie oceniając iż nie mają one takiego charakteru (por. wyrok S.N. z dnia 10 marca 2011 r., II UK 306/10, LEX nr 885008).

W przedmiotowej sprawie, wbrew stanowisku apelującego Sąd Okręgowy nie odmówił przeprowadzenia dowodu na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, co niezasadnym czyni wynikający z treści apelacji zarzut naruszenia art. 217 § 3 w zw. z art. 227 k.p.c.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd II instancji zauważa, że postawienie zarzutu naruszenia tego przepisu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, lub nie uwzględnił wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok S.N. z dnia 13 października 2004 r., III CK 245/04, LEX 174185).

Zdaniem tego Sądu skarżący nie zdołał wykazać wadliwości rozumowania Sądu Okręgowego z punktu widzenia zaprezentowanych powyżej kryteriów.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela poczynione w postępowaniu sądowym pierwszoinstancyjnym w przedmiotowej sprawie ustalenia faktyczne i przyjmuje je za własne, a zatem nie zachodzi potrzeba ich powtarzania w tym uzasadnieniu (por. wyrok S.N. z dnia 11 czerwca 1999 r., II CKN 391/98, LEX nr 523662).

Całkowicie bezpodstawny jest zarzut poczynienia przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych sprzecznych ze zgromadzonym materiałem dowodowym, a polegających na przyjęciu, że G. D. po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej nie zgłosił gotowości do podjęcia pracy u dotychczasowego pracodawcy i nie oczekiwał na podjęcie tejże pracy, ponieważ Sąd ten w ogóle takich ustaleń nie poczynił (k. 20-21 akt sprawy).

Spór w przedmiotowej sprawie koncentruje się na kwestii, czy zachodzą przesłanki z art. 114 ust. 1 w zw. z art. 175 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną) do ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego G. D. w postaci przedłożenia po uprawomocnieniu się decyzji w przedmiocie jego kapitału początkowego nowych dowodów lub ujawnienia okoliczności istniejących przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na wysokość jego kapitału początkowego.

We wniosku o ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego oraz w odwołaniu pod zaskarżonej decyzji skarżący kwestionował przyjęcie przez organ rentowy, że w okresie przypadającym po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej, a przed podjęciem zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy, tj. od dnia 06 listopada 1981 r. do dnia 03 grudnia 1981 r. korzystał z urlopu bezpłatnego oraz domagał się uwzględnienia tego okresu przy ustalaniu mu wysokości tego kapitału (k. 20 akt kap. pocz. ZUS i k. 2-3 akt sprawy).

Przesłuchiwany w charakterze strony w sprawie VI U 1941/14 w dniu 11 grudnia 2014 r. ubezpieczony podał zaś, że już w dniu 06 listopada 1981 r. zgłosił pracodawcy swoją gotowość do podjęcia pracy (k. 13 akt sprawy 00:02:16), przy czym przez kolejne dni, aż do podjęcia pracy z dniem 04 grudnia 1981r. nie kontaktował się z pracodawcą. Co znamienne – o „gotowości do pracy” ubezpieczony wspomina dopiero w toku procesu, bowiem we wniosku z dnia 02 czerwca 2014r. wskazał on, że „od dnia 6.11.1981 do 3.12.1981 (do chwili podjęcia pracy w swoim zakładzie

pracy) przebywałem na ustawowym okresie tj. 30 dni dla żołnierzy powracającym ze służby wojskowej.” Natomiast w odwołaniu ubezpieczony podał, iż przebywał wtedy na urlopie po odbyciu zasadniczej służby wojskowej.

W ocenie Sądu II instancji wnioskodawca nie przedłożył po uprawomocnieniu się decyzji z dnia 31 marca 2004 r. w przedmiocie kapitału początkowego (k. 16-18 akt kap. pocz. ZUS), nowych dowodów ani nie ujawnił okoliczności istniejących przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na wysokość jego kapitału początkowego.

Zgodnie z treścią art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony (Dz. U. z 2015 r., poz. 827, nazywanej dalej ustawą o powszechnym obowiązku obrony) w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych.

Nieprawidłowo Sąd Okręgowy powoływał się na treść przepisu art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony w brzmieniu obowiązującym od dnia 01 stycznia 1975 r. do dnia 05 sierpnia 1979 r.

Termin 30 dni wymieniony w art. 120 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie jest terminem nieprzekraczalnym, w którym pracownik ma podjąć pracę, ale nie może być zaliczony jako okres składkowy, bądź nieskładkowy, a to z tej przyczyny, że brak jest w dyspozycji tego przepisu jakichkolwiek szczególnych uregulowań w tym zakresie. Wręcz odwrotnie, przepis ten mówi wprost o zaliczeniu do uprawnień wynikających ze stosunku pracy oraz przepisów szczególnych jedynie okresu odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej.

Z treści przepisu art. 120 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie wynika jednoznacznie, że jedynym warunkiem koniecznym do wliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej do wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych (w tym emerytalno-rentowych) jest „podjęcie pracy” w ciągu 30 dni od zwolnienia ze służby.

Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska, zgodnie z którym wliczeniu do stażu ubezpieczeniowego podlega jako okres składkowy również okres od dnia „zgłoszenia gotowości do podjęcia pracy” po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej do dnia faktycznego podjęcia pracy (por. wyrok S.A. w Białymstoku z dnia 05 października 2010 r., III AUa 621/10, OSAB 2010/3/77-87).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego przez użyte w treści art. 120 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie określenie „podjęcie pracy” rozumieć należy bowiem jej faktyczne wykonywanie, a nie jedynie „zgłoszenie gotowości do jej podjęcia”.

Z przeprowadzonych w sprawie dowodów, a w szczególności: dokumentów w postaci: zaświadczenia ZUS RP-7 z dnia 17 czerwca 2003 r. (k. 4-4v. akt kap. pocz. ZUS), zaświadczenia z (...) S.A. (k. 7 akt kap. pocz. ZUS) i książeczki wojskowej G. D. (k. 8 akt sprawy) oraz przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony (k. 13 akt sprawy 00:02:16) wynika, że po jego zwolnieniu z zasadniczej służby wojskowej w dniu 05 listopada 1981 r., wykonywanie umówionej pracy w zakładzie pracy, który zatrudnił go w dniu powołania do zasadniczej służby wojskowej, faktycznie podjął dopiero w dniu 04 grudnia 1981 r., a zatem prawidłowo organ rentowy uznał, że dopiero od tego dnia liczyć należy okres składkowy, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej.

Reasumując powyższe rozważania, w ocenie Sądu II instancji, chociaż zasadnie wnioskodawca podnosi, że trzydziestodniowy okres, w jakim pracownik ma zgłosić powrót do pracy, o którym mowa w tym przepisie, nie jest okresem urlopu bezpłatnego w rozumieniu art. 174 § 1 Kodeksu pracy (jak błędnie przyjął organ rentowy), lecz bezpodstawnie domagał się jego zaliczenia do okresów nieskładkowych wymienionych w art. 7 ustawy emerytalnej, ponieważ okres ten nie jest okresem nieskładkowym (nie jest również okresem składkowym, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 czy 2 tej ustawy, czy też okresem uzupełniającym).

W konsekwencji zasadne jest przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki z art. 114 ust. 1 w zw. z art. 175 ust. 4 ustawy emerytalnej do ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego G. D., jak i do uwzględnienia spornego okresu do stażu ubezpieczeniowego skarżącego.

Uznając apelację G. D. za bezzasadną, na podstawie art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.